

А.Л. Флегантова, асп.

Полтавська державна аграрна академія

Сучасні підходи до класифікації інвестицій

У статті здійснено аналіз різних поглядів вітчизняних та зарубіжних вчених на класифікацію інвестицій та запропонована їх універсальна класифікація.
інвестиції, види інвестицій, класифікація

Постановка проблеми. Дослідження інвестиційної сфери економіки завжди перебувало в центрі уваги економічної думки. Це обумовлено тим, що процес інвестування є базовим елементом повсякденної господарської діяльності суб'єктів ринку та процесу економічного зростання держав світу.

На даному етапі розвитку економічної науки існує багато різних підходів до класифікації інвестицій. Тому для більш чіткого розуміння різниці між видами інвестицій доцільним є узагальнити всі підходи до класифікації інвестицій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Над питаннями класифікації інвестицій працювали такі вчені як В.І. Анін [9], Е.В. Бехтерева [1], И. А. Бланк [2], Е.В. Бондаренко [9], О.М. Діденко. [9], О.Ф. Іткін [9], Р.О. Костірко [4], Н.И. Лахметкина [3], Т.В. Майорова [5], М.В. Макарова [3], О.М. Панько [9], А.А. Пересада [6], Ю.Б. Пінчук. [9], Г.П. Подшиваленко [3], О.М. Скібіцький [7], О.О. Терещенко [8], В.Г. Федоренко [9], І.В. Чирик [10].

© А.Л. Флегантова, 2011

Постановка завдання. Завданням даної статті є узагальнення і систематизація існуючих підходів та розробка універсальної класифікації інвестицій.

Виклад основного матеріалу. За аналізом публікацій вітчизняних та зарубіжних вчених інвестиції розрізняються за напрямками, методами вкладання коштів та іншими ознаками. Аналіз існуючих підходів до класифікації інвестицій та їх систематизація наведена в таблиці 1.

Таблиця 1 - Класифікація інвестицій в різних дослідженнях

Класифікаційна ознака,	Вид інвестицій
За об'єктами (обсягами) вкладання капіталу, за об'єктами інвестиційної діяльності [1, 2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10]	1) реальні (капіталоутворюючі) [3]; 2) фінансові.
За характером вкладень [1]. За характером набуття права власності [3]. За характером участі в інвестиційному процесі [2, 8, 9].	1) прямі; 2) непрямі.
За строками вкладання (освоєння, інвестування) [1, 5, 6, 7, 8, 9]. За періодом здійснення [1, 2, 3].	1) короткострокові; 2) середньострокові; 3) довгострокові; 4) безстрокові (безтермінові) [2].
За формою власності капіталу інвесторів та інвестиційних ресурсів [1, 3, 5, 9].	1) державні; 2) приватні; 3) іноземні; 4) спільні; 5) змішані [2]; 6) колективні [6].

<p>За регіональною (територіальною) ознакою [1, 2, 3, 5, 6, 7].</p> <p>За регіональними джерелами залучення капіталу [2].</p> <p>За регіональною направленістю капіталу, що інвестується [2].</p> <p>По відношенню до підприємства-інвестора [2].</p>	<p>1) внутрішні (вітчизняні інвестиції, інвестиції на внутрішньому ринку, внутрішні інвестиції);</p> <p>2) зовнішні (іноземні інвестиції, інвестиції на міжнародному ринку, закордонні інвестиції, зарубіжні інвестиції).</p>
<p>За характером використання капіталу у виробничому процесі [1, 2]</p>	<p>1) первинні (нетто-інвестиції);</p> <p>2) екстенсивні інвестиції;</p> <p>3) реінвестиції;</p> <p>4) інвестиції, направлені на оновлення обладнання;</p> <p>5) інвестиції, направлені на модернізацію технологічного обладнання та технологічних процесів;</p> <p>6) інвестиції, направлені на зміну програми випуску нової продукції;</p> <p>7) диверсифікаційні інвестиції;</p> <p>8) інвестиції, направлені на науково-дослідні та дослідно-конструкторські розробки, підготовку кадрів, охорону навколишнього природного середовища;</p> <p>9) бруто-інвестиції;</p> <p>10) дезінвестиції.</p>

Продовження таблиці 1

За об'єктами вкладення [1].	1) матеріальні; 2) фінансові; 3) нематеріальні.
За впливом та контролем [1].	1) участь у капіталі підприємства без контролю (менше 20% акцій); 2) забезпечення суттєвого впливу (придбання від 20 до 30 % акцій); 3) забезпечення контролю (більше 50 % акцій); 4) забезпечення повного контролю (від 75 до 100 % акцій).
По відтворювальній направленості [2].	1) валові інвестиції; 2) реноваційні інвестиції; 3) чисті інвестиції.
За ступенем залежності від доходів [2].	1) виробничі інвестиції; 2) автономні інвестиції.
За сумісністю здійснення [2].	1) незалежні інвестиції; 2) взаємозалежні інвестиції; 3) взаємовиключні інвестиції.
За рівнем дохідності [2].	1) високодохідні інвестиції; 2) середньодохідні інвестиції; 3) низькодохідні інвестиції; 4) бездохідні інвестиції.
За рівнем інвестиційного ризику [2].	1) безризикові інвестиції; 2) низькоризикові інвестиції; 3) середньоризикові інвестиції; 4) високоризикові інвестиції.
За рівнем ліквідності [2].	1) високоліквідні інвестиції; 2) середньоліквідні інвестиції; 3) низьколіквідні інвестиції; 4) неліквідні інвестиції.
За галузевою направленістю [2].	інвестиції в розрізі галузей та сфер діяльності у відповідності до їх класифікатору
За розміром інвестицій [5].	1) великі; 2) традиційні; 3) дрібні.
За цілями інвестування [5].	1) спрямовані на скорочення витрат з метою одержання доходу від розширення діяльності; 2) з метою підвищення вартості бізнесу; 3) які сприяють виходу на нові ринки збуту; 4) спрямовані на диверсифікацію бізнесу; 5) які здійснюються з метою зниження ризику виробництва та збуту; 6) з метою одержання соціального чи екологічного ефекту; 7) досягнення науково-технічного ефекту;

Продовження таблиці 1

За сферами впровадження [5].	1) інвестиції в матеріальне виробництво; 2) інвестиції в соціальну сферу; 3) інвестиції пов'язані з реалізацією екологічних проектів; 4) науково-технічні інвестиції; 5) інвестиції в сферу культури і мистецтва.
Залежно від вибору інвестиційної стратегії [5].	1) пасивні; 2) активні.
З періодичністю вкладень [5].	1) ординарні; 2) неординарні.
За характером і періодичністю доходу [5].	1) регулярні; 2) нерегулярні; 3) ануїтетні; 4) консервативні; 5) венчурні;
За причинами, що зумовлюють необхідність інвестицій [5].	1) початкові; 2) інвестиції на відновлення наявної матеріально-технічної бази; 3) інвестиції пов'язані з нарощуванням обсягів господарської діяльності.
за характером участі у справах підприємства [5].	1) прями; 2) портфельні.
За характером взаємозв'язків [5].	1) незалежні інвестиції; 2) залежні; 3) альтернативні; 4) взаємовиключні; 5) комплементарні; 6) інвестиції, пов'язані між собою відносинами заміщення.

Висновок. Таким чином, у статті проаналізовано, узагальнено і систематизовано існуючі підходи до класифікації інвестицій, яких на сьогоднішній день існує досить багато у сучасних економічних публікаціях. Всі вони мають багато спільного, але є і принципово відмінні погляди на ознаки класифікації інвестицій. На основі узагальнення цих поглядів у статті була розроблена універсальна класифікація інвестицій.

Список літератури

1. Бехтерева Е.В. Управление инвестициями. –М.: ГроссМедиа РОСБУХ, 2008.
2. Бланк И. А. Инвестиционный менеджмент: Учебный курс. – К. Эльга-Н Ника-Центр, 2001 – 448 с.
3. Инвестиции: учебное пособие / Г.П. Подшиваленко, Н.И. Лахметкина, М.В. Макарова [и др.]. — 3-е изд., перераб. и доп. — М.: КНОРУС, 2006. - 200 с.
4. Костирко Р.О. Фінансовий аналіз: навч. посібник. – Х.: Фактор, 2007. – 784 с.
5. Майорова Т.В. Інвестиційна діяльність: підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.
6. Пересада А.А. Управління інвестиційним процесом. – К.: Лібра, 2002. – 472 с.
7. Скібіцький О.М. Інноваційний та інвестиційний менеджмент: навч. посіб. / О.М. Скібіцький – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 408 с.
8. Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2003. – 554 с.
9. Федоренко В.Г., Діденко О.М., Бондаренко Є.В., Іткін О.Ф., Панько О.М., Анін В.І., Пінчук Ю.Б. Основи менеджменту. – Київ: Алерта, 2007. – 417 с.

10. Чирик Н.В. Економічна суть інвестицій: сучасні погляди та концепції. – Економіка. Фінанси. Право. – 2008. - №7. – С. 17 – 22.

А. Флегантова

Современные подходы к классификации инвестиций

В статье изложен анализ разных взглядов отечественных и зарубежных ученых на классификацию инвестиций и предложена их универсальная классификация.

A. Flegantova

The Modern Approaches to Classifications of Investments

The article has information about points of view of Ukrainian and foreign scientists on the different kinds of investments and the universal classification of investments has been offered.

Одержано 16.08.11